

ALFONS LÓPEZ TENA, NOTARI

Text: JORDI SEBASTIÀ / Fotos: VICENT A. JIMÉNEZ

"Hem fet una llei per tothom"

Alfons López Tena (Sagunt, 1957) presideix la Sectorial Jurídica de Convergència Democràtica de Catalunya i és un dels impulsors de la llei de parelles de fet de Catalunya. En aquesta entrevista parla a fons de les polèmiques i dels efectes d'aquesta esperada llei.

Alfons López Tena va viure amb intensitat aquella època que els periodistes, primer, i els historiadors, després, han batejat com la Batalla de València. Des de la Comissió Juvenil de l'Ateneu de la ciutat intentava pacificar i civilitzar aquella dreta valenciana que s'abocava irremissiblement cap a l'anticatalanisme a falta d'un altre missatge polític, i marginava per sempre persones com Muñoz Peirats o Francesc de Paula Burguera. Fruit de les gestions d'aquell grup inquiet va ser l'arribada a València de Foucault i Derrida per explicar les teories que commovent el panorama intel·lectual europeu. Però si la venerable institució estava oberta als filòsofs francesos no ho era tant a l'hora de dur polítics catalans. Miquel Roca va ser vetat precisament per això, per català. La situació es feia insostenible. Com molts altres, López Tena, que heretava de son pare la passió pel dret i concretava el seu futur aprovant les oposicions a notaries, va decidir partir cap a Catalunya. Segons comenta, el canvi no va ser traumàtic: "Jo ja treballava en el nacionalisme catalanista a València i el més natural era continuar treballant-hi una vegada instal·lat a Catalunya. Per

a mi no és un canvi d'àmbit passar de València a Barcelona, és un canvi de ciutat en el mateix país." Ara, després d'haver-se donat d'alta com a militant en Convergència Democràtica de Catalunya fa uns deu anys, presideix la Sectorial jurídica del partit. De visita en València parlem d'una de les lleis impulsades per aquesta sectorial, probablement, la que

més expectació ha despertat en àmbits tan diferents com els col·lectius homosexuals o el mateix Vaticà: la llei de parelles de fet.

—*Quin ha estat el seu paper en la redacció de la llei?*

—La redacció correspon al Departament de Justícia. El que sí que hem fet en la sectorial és treballar per fer veure la necessitat de fer una legislació d'aquesta mena per omplir el buit que tenien tant la legislació espanyola aplicable a Catalunya com la catalana. Bon punt es va prendre la decisió política de promoure aquesta legislació, el Departament de Justícia se'n va fer càrrec.

—*És cert que en el moment que Convergència decideix fer el pas polític per dur endavant la llei sorgeixen problemes amb el seu soci, Unió?*

—No realment. És un qüestió més generacional que no d'ideologia. Molta gent, tant de Convergència com d'Unió, tenia una certa recança a dur-la endavant o considerava que no era un tema prioritari, però en termes generals podríem dir que l'oposició venia de la gent més gran. No ha estat

un projecte de Convergència contra Unió, de fet el departament de Justícia està en mans d'Unió i quan va sorgir la polèmica sobre aquest possible enfrontament, Duran i Lleida va defensar clarament la llei.

—*Parlem d'uns altres enfrontaments, les tensions a Roma. És cert que el papa va renyar el president Pujol per aquesta llei?*

"El legislador no pot fer un salt en el temps. Quan hi ha una realitat social, quan la demanda continua, aleshores es poden fer les lleis; no abans, perquè altrament fem un salt en el buit destinat al fracàs."

—Jo només sé el que ha sortit en la premsa, no tinc una especial relació amb la cúria catòlica. El que sí que està clar és que en tot el procés de redacció de la llei l'església catòlica ha estat contrària, no gaire bel·ligerant, això també, però sí contrària. La reacció tan marcada del papa en una reunió protocol·lària ens ha sorprès, perquè aquestes legislacions que reconeixen drets a les parelles no casades es van estenen per països europeus i per Nord-amèrica i des del punt de vista de l'església, cal tenir en compte que, com que no reconeix el matrimoni no canònic, no hi ha cap diferència entre una parella de fet i una que no s'ha casat per l'església catòlica, ja siga civilment o per alguna altra confessió. Un atac coherent hauria de començar contra el matrimoni no catòlic.

—Quina importància té el fet que per primera vegada s'incloga en una llei l'existència de parelles homosexuals? Es parla de la tranquil·litat que proporciona que una llei parle de fets que ja existeixen, de la normalitat que aporta.

—Això als juristes ens costa d'entendre perquè per a nosaltres una llei és igual que una altra. Ara bé, socialment, el fet que hi haja una llei que esmenta expressament un determinat col·lectiu o una determinada opció —en aquest cas són els homosexuals però podrien ser mil coses més— això dona una gran legitimitat social. Pensa, per exemple, en la situació de les parelles que se separaven abans de la llei del divorci i les que ho fan ara. Abans estaven molt malament vistes i ara, amb el suport de l'estat, la situació és molt més normal. Diguem-ne que amb la llei es legitimen comportaments.

—I el fet que la llei catalana siga la primera referent a aquest tema que es promulga en un país catòlic? Perquè l'estat francès, que s'hi va llançar en primer lloc, pareix que no acaba d'arrodonir el procés i no aprova la llei.

—Seria una simplificació pensar que estar en contra de la regulació en aquesta matèria és propi de sectors catòlics. Es tracta d'optar per un estat que només pot emparar aquelles opcions assumides socialment com a majoritàries o un estat més plural. El laïcisme francès també està en bona part en contra d'una llei de parelles de fet i és precisament per això, perquè opina que no s'ha d'emparar una opció minoritària.

—Hi ha un fet que preveu la llei catalana i que, segons sembla, altres projectes semblants no tenien massa present i és el dret de les persones que no vulguen formar cap parella a continuar funcionant

de manera individual tot i que visquen amb una altra persona.

—Es una qüestió bàsica. Nosaltres no volíem legislar per a una comunitat en particular, sinó per a tots els ciutadans. És cert que els grups homosexuals es trobaven més desprotegits, però no és una llei per a ells, és per tothom i també ha de respectar els drets d'aquells que no volen formar una parella. En la legislació aprovada, el qui vulga ser solter pot ser-ho encara que visca amb una altra persona. La llei entra quan es poden produir abusos derivats d'una convivència, quan algú ha deixat un treball per poder mantenir aquesta convivència, per exemple. Però per produir aquests efectes ha d'haver-hi una voluntat mútua inicial de formar una parella de fet, perquè si no, es tractaria d'una parella de fet obligatòria i això és molt perillós.

—La llei té unes mancances derivades del fet que no pot legislar sobre allò que encara depèn de l'administració central, quines són?

—Aquelles que, ara per ara, no controla el Parlament de Catalunya: la seguretat social i els impostos en certa manera, en concret l'IRPF.

—I en quins punts s'equiparen les parelles de fet al matrimoni?

—Això no és ben bé així. El que passa és que de la llei se'n dedueix que si els matrimonis tenen alguns drets no és pel fet d'haver estat casats sinó pel fet de conviure. Exclou les parelles que conviuen pel fet de no estar casades era discriminatori i ja hi havia tribunals, com el suprem i el Constitucional que ho havien dit. Nosaltres no hem fet un matrimoni de segona o un matrimoni per la porta de darrere com s'ha arribat a dir; el que s'ha fet és dir que la convivència és la base d'aquests

drets de parella, casada o no.

—Diu que no és un matrimoni per la porta de darrere però hi ha grups homosexuals que continuen dient que el que ells reivindiquen és un matrimoni normal i entenen la llei com una mena de succedani.

—No és així i hi insistesc, no cal entendre la llei com una llei per als homosexuals sinó per a tota la població. Encara que els homosexuals aconseguiren el dret al matrimoni, hi hauria també el problema d'aquells que no es volen casar per la raó que siga, com passa en les parelles heterosexuales. La qüestió del matrimoni és molt més complexa. Hi incideixen qüestions constitucionals i, a més, el fet de poder accedir o no al matrimoni depèn molt de la consideració social. Pensem que no hi ha cap país del món que haja establert el matrimoni homosexual d'una manera clara. Hi ha una certa situació

"La qüestió del matrimoni és molt més complexa. Depèn molt de la consideració social. Pensem que no hi ha cap país del món que haja establert el matrimoni homosexual d'una manera clara."

semblant al matrimoni, però no igual, ja que se n'exclou l'adopció, a Suècia i a Holanda, i res més. Quan la societat entenga amb normalitat que pot haver-hi un matrimoni entre homosexuals, la llei ho considerarà. Ara com ara, jo crec que la societat catalana no és així. I també crec que tindria un efecte més simbòlic que no pràctic i nosaltres hem volgut fer una llei per resoldre els problemes de la gent, no per entrar en qüestions simbòliques, que en tot cas són secundàries.

—Hi ha temps per saber si la gent es va acollint a la llei?

—Encara no perquè va entrar en vigor a finals d'octubre, però quan no existia la llei a tot arreu de Catalunya, més a les ciutats però també a la ruralia, ja s'havien fet declaracions de convivència davant dels notaris i això volia dir que hi havia una necessitat de la legislació. També cal dir que el Col·legi de notaris de Catalunya va facilitar el tema perquè ell mateix ho va promoure ja fa uns vuit anys. Així es pot entrar

legalment en els temes socials. El legislador no pot fer un salt en el temps. Quan hi ha una realitat social, quan es fan els contractes davant de notari, quan la demanda es continua, aleshores es poden fer les lleis; no abans, perquè altrament, es pot fer un salt en el buit destinat al fracàs.

—A Convergència se li retrau que la seua actitud a Madrid no és la mateixa que a Catalunya, que allà no facilita que els projectes de llei semblants als que ha aprovat al Parlament de Catalunya arriben a terme.

—Em fa gràcia que, en una cambra amb 350 diputats, dels quals només un 10% són de Convergència i Unió, siga CiU la culpable de l'endarreriment d'un projecte de llei. On CiU és majoritària, al Parlament de Catalunya, la llei s'ha impulsat; si a Madrid no va endavant és per culpa del bloqueig a què la sotmeten el PP i el PSOE. Nosaltres pen-

—La llei s'ha convertit en un referent per als col·lectius homosexuals d'arreu de l'estat

—És cert i era inevitable perquè eren els que estaven més desprotegits en matèries com herència o permisos de treball però no volem que siga coneguda com una llei per als homosexuals, en certa mesura alguns grups se la volen apropiat i no és això, hem fet una llei per tothom.

sem que s'ha d'arribar a acords i a un consens per tal de crear un suport majoritari. Els projectes, del PP, del PSOE i d'IU no són tan diferents. Ens agradaria tenir un pes suficient per poder ser responsables de l'endarreriment que pateix aquesta llei, però no ho som.

—Vostè va acusar els "partits d'esquerra d'obediència espanyola", segons va dir, i el PP, d'aprofitar el tema de manera partidista i poc real.

—El PSOE podria haver fet alguna llei semblant durant catorze anys i no ho va fer, ni al Parlament espanyol, ni a Navarra, ni al País Valencià, ni a Extremadura... El PSOE se'n recorda quan no pot fer res. Per a ells no era, ni és un assumpte prioritari. A Catalunya ens van retraure que la llei no estava dins del Codi de Família i per això s'hi van oposar quan el fet és que no té cap importància on estiga inclosa o no una llei, el que importa és quin efecte té. Era evident que feien oposició per fer-la, sense cap argument.

—Pel que diu, no pareix que durant aquesta legislatura s'arribi a res concret a Madrid; com ho veu?

—Ja ha començat el tràmit de ponència al Congrés dels Diputats però és veritat que tot ha anat molt lent. La paralització d'un any demostra que el Partit Popular no té voluntat política de dur-lo endavant. En el mateix temps s'ha fet tot el procés a Catalunya, des de la presentació de la llei fins al debat i la seua posterior aprovació. En definitiva el conflicte demostra que no és una qüestió esquerradeta, és un qüestió de voler solucionar els problemes reals de la gent o voler aprofitar-los per fer propaganda. El Partit Popular, per exemple, va votar contra la llei en Catalunya però en canvi, a Madrid, ha presentat un projecte que té uns efectes semblants als de la llei definitivament aprovada pel Parlament català. La incoherència demostra que no tenen cap interès real per aquest tema.

